Alaattin AKTAŞ I ala.aktas@gmail.com

PROJEKSİYON

BÜYÜME

Türkiye ekonomisi yılın ikinci çeyreğinde tahminler doğrultusunda iyi bir performans sergiledi. İkinci çeyrekteki büyüme yüzde 5.1 oldu. Daha önce yüzde 5 olarak açıklanan ilk çeyrek büyümesi de yüzde 5.2'ye revize edildi. Böylece ilk altı aydaki büyüme yüzde 5.14 olarak gerçekleşti.

Yılın ilk yarısında yüzde 5.14 olan büyüme, orta vadeli programda yüzde 4.4 olarak öngörülen 2017 büyümesine kolaylıkla ulaşılabileceğini, hatta bu düzeyin kayda değer oranda aşılacağını ortaya koyuyor. Üçüncü çeyreğe ilişkin çift haneli tahminlerden sonra yılı yüzde 6.0-6.5 dolayında bir büyüme ile kapatabileceğimiz ortaya çıkıyor.

Daha ikinci çeyrek oranı belli değilken Türkiye'nin üçüncü çeyrekte çok hızlı büyüyeceği dile getiriliyor, söz konusu çeyrekte yüzde 7.5 dolayında bir büyüme oranına erişileceğinden söz ediliyordu. Bu tahminlerin dayanağı kuşku yok ki 15 Temmuz dolayısıyla Türkiye'nin geçen yılın üçüncü çeyreğinde revizeler sonrasında yüzde 0.8'e indirilmiş de olsa küçülmesiydi.

İlk iki çeyrek verileri belli olunca üçüncü çeyrek için tahmin yapmak kuşkusuz daha kolaylaştı. Şimdi merak edilen, Türkiye ekonomisinin üçüncü çeyrekte ne kadar büyüyeceği...

Çift hane sürpriz değil

Şu aşamada çok iddialı bir oran gibi görülebilir ama yapılan hesaplamalar GSYH'nin üçüncü çeyrekte geçen yıla göre çift haneli büyüyeceğinin işaretlerini veriyor.

Oranı daha da somutlaştıralım. Üçüncü çeyrekteki GSYH, geçen yıla göre yüzde 10 ile yüzde 12 arasında bir artış gösterebilir. Artış oranının yüzde 12'ye daha yakın gerçekleşmesi olasılığının daha ağır bastığını da söyleyelim.

Bu arada üçüncü çeyrek artışında taban oranın yüzde 7.5 dolayında hesaplandığını da belirtelim.

Dolayısıyla çok geniş bir marjda ifade edersek Türkiye ekonomisi yılın üçüncü çeyreğinde geçen yıla göre yüzde 7.5 ile yüzde 12 arasında, daraltılmış marjda yüzde 10 ile yüzde 12 arasında ve yüzde 12'ye daha yakın bir oranda büyüyecek gibi görünüyor.

Hesaplama nasıl yapıldı?

Yüzde 10, hatta yüzde 12 gibi iddialı oranlara nasıl ulaşıldığını merak edenler elbette çıkacaktır. Yaptığımız tümüyle TÜİK'in verilerini kullanmak ve geride kalan 18 yılın ortaya koyduğu toplulaştırılmış eğilimi bu yıla uygulamak.

TÜİK 2009 bazlı yeni GSYH verilerini 1998 yılına kadar geri götürmek suretiyle açıklamış bulunuyor. İşte biz de bu tahmini yaparken 1998'den 2015'e kadar olan dönemin çeyrek bazlı sabit fiyatlara göre olan GSYH büyüklüklerini kullandık. Hesaplamalarımızda 2016'yı dikkate almadık; çünkü zaten büyümede böylesine dalgalanmaya yol açan baz etkisi 2016'da ortaya çıktı.

Tahmin yaparken bir anlamda birbirini test eden iki yöntem kullandık.

Bu yöntemlerin birinde çeyrekler arasındaki geçişteki orana baktık. Yani, 1998-2015 dönemini kapsayan 18 yılın üçüncü çeyreğindeki GSYH'nin, birinci ve ikinci çeyrekle olan oransal farkını aldık.

Bu 18 yıl ortalamasında üçüncü çeyrekteki GSYH, birinci çeyreğe göre yaklaşık yüzde 23, ikinci çeyreğe göre ise yüzde 11 artış göstermiş.

Bu yılın ilk çeyreğindeki GSYH 368.4 milyar, ikinci çeyreğindeki GSYH 408.7 milyar lira. 368.4 milyara yüzde 23'ü, 408.7 milyara yüzde 11'i uyguladığımızda üçüncü çeyrek için bulduğumuz büyüklük yaklaşık 453 milyar lira.

Gelelim ikinci yönteme... Aslında bu yöntem de ilkini test etme amaçlı. Yine 1998-2015 döneminin çeyrek bazlı GSYH verilerinden yola çıktık. Her bir çeyreğin yıllık içindeki payına baktık. Bu 18 yıl ortalamasında yıllık içinde birinci çeyrek yüzde 21.9, ikinci çeyrek yüzde 24.4, üçüncü çeyrek yüzde 27, dördüncü çeyrek ise yüzde 26.8 pay almış.

Bu yılın ilk iki çeyreğinin mutlak değerleri elimizde var ve bu mutlak değerlere karşılık gelen payların da 18 yılın ortalaması düzeyinde olduğunu varsaydık. Buradan hareketle yıllık GSYH büyüklüğü hesapladık. Bulduğumuz yıllık GSYH 1 trilyon 681 milyar lira. İşte bu büyüklükte üçüncü çeyreğin yüzde 27 pay alacağı varsayımıyla yaptığımız hesaplama, bize üçüncü çeyrek için 453-454 milyar lira dolayında bir değer verdi.

Yani iki hesaplamanın ortaya koyduğu üçüncü çeyrek büyüklüğü hemen hemen örtüştü. Üçüncü çeyrekteki GSYH üç aşağı beş yukarı 453 milyar lira dolayında olacak.

Geçen yılın üçüncü çeyreğindeki GSYH 404 milyar liraydı. Buna göre 453 milyar liralık büyüklükle geçen yıla göre yüzde 12'lik bir büyüme elde edilebilecek.

Yıllık büyüme yüzde 6.5'i bulacak gibi

Yılın üçüncü çeyreğinde yüzde 12'yi bulması muhtemel görülen büyüme hızı son çeyrekte belirgin biçimde yavaşlayacak. Aynı varsayımla yapılan hesaplamalar, üçüncü çeyrekteki büyümenin yüzde 4 civarında kalacağını gösteriyor.

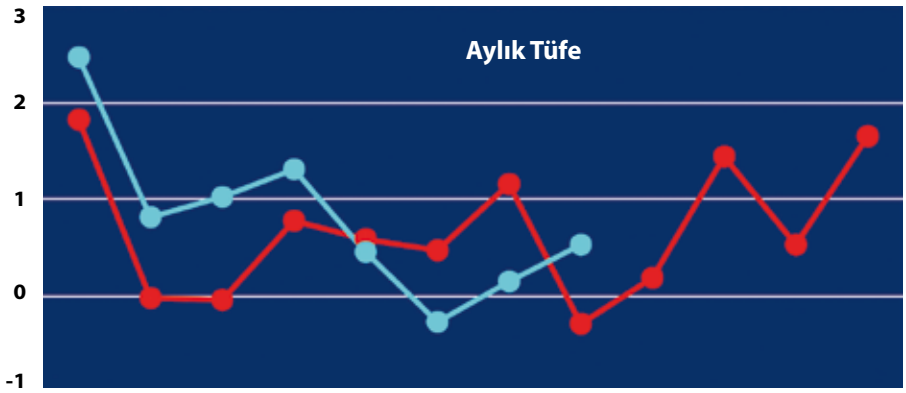
Büyümenin üçüncü çeyrekte adeta şaha kalkacak olmasında da, dördüncü çeyrekte üçüncü çeyrekteki hızın üçte birine düşecek olmasında da temel belirleyici baz etkisi. 15 Temmuz darbe girişiminin etkisiyle geçen yıl üçüncü çeyrekte yüzde 0.8 daralan ekonomi, son çeyrekte yüzde 4.2'lik bir artış göstermişti.

İlk iki çeyrekte yüzde 5.2 ve yüzde 5.1 büyüyen, ikinci ve üçüncü çeyreklerde yüzde 12 ve yüzde 4 dolayında büyüyeceği tahmin edilen GSYH, yılın toplamında ise yüzde 6.5 dolayında artış gösterecek.

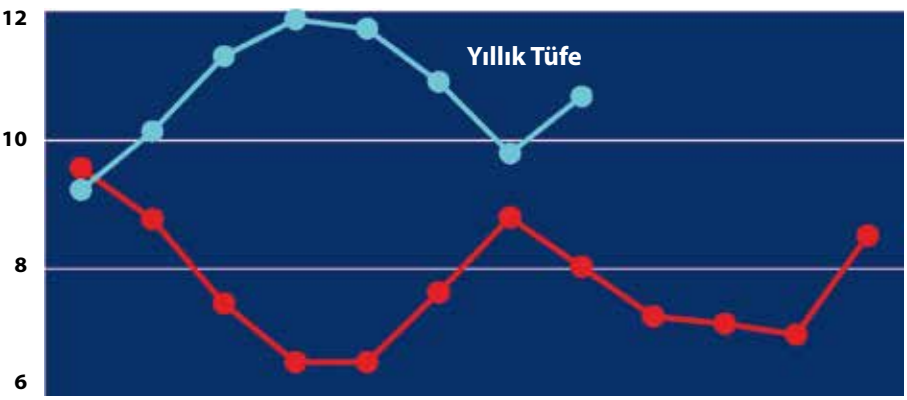
ENFLASYON:

Enflasyona ilişkin kaygıların giderek daha belirgin hale geldiğini belirtmek durumundayız. Bunu yıllık TÜFE'nin yönünü ağustos ayında belirgin şekilde yukarı çevirmiş olmasına bakarak söylüyor değiliz. Yıllık TÜFE'nin temmuz ayında yılın en düşük düzeyine indikten sonra yeniden artışa geçeceği ve bu eğilimin kasım sonuna kadar devam edeceği zaten belliydi. Şimdi ağustosla birlikte pek hoşlanmasak da bu gerçeği yaşamaya başladık.

Yıllık enflasyon kasım sonunda yüzde 12 dolayına kadar çıkacağa benziyor. Ağustos ayındaki oranın beklentilerin bir miktar üstünde gelmesiyle yılın tek hanede kapatılabilmesine dönük umutlar da iyice zayıfladı ve daha önce yüzde 10.0-10.5 arasında beklenen yıl sonu oranı bu kez 10.5-11 aralığına revize edildi.

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haz.	Tem.	Ağus.	Eylül	Ekim	Kas.	Ara.
2016	1,82	-0,02	-0,04	0,78	0,58	0,47	1,16	-0,29	0,18	1,44	0,52	1,64
2017	2,46	0,81	1,02	1,31	0,45	-0,27	0,15	0,52				

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haz.	Tem.	Ağus.	Eylül	Ekim	Kas.	Ara.
2016	9,58	8,78	7,46	6,57	6,58	7,64	8,79	8,05	7,28	7,16	7,00	8,53
2017	9,22	10,13	11,29	11,87	11,72	10,90	9,79	10,68				

Aslında bu yarım puanlık revizyonun pek de önemi yok. Biz yılı yüzde 9.99'da kapatsak ne olur ki! Fiyat etiketi gibi bir enflasyonumuz olur, hepsi o...

Uzun vadeli enflasyon hedefimizin yüzde 5 olduğunu, 2017'ye ise yüzde 6.5'lik hedefle başladığımızı unutmayalım. Dolayısıyla "yüksek tek hane" ya da "düşük çift hane" fark etmiyor, sonuçta her iki oran da yüksektir. Çift hane daha kötü bir psikolojik etki yaratır, o kadar...

Merkez Bankası Para Politikası Kurulu'nun son toplantısıyla ilgili açıklamadaki "çekirdek enflasyon" vurgusunu da göz ardı etmemek gerekiyor. Merkez Bankası ilk kez çekirdek enflasyona vurgu yapma gereği duydu.

Para Politikası Kurulu'nun bir önceki toplantı sonrası yaptığı açıklamada "Enflasyonun bulunduğu yüksek seviyeler fiyatlama davranışlarına dair risk oluşturmaktadır" denilmişti.

Son açıklamada ise "Enflasyonun bulunduğu yüksek seviyeler ve çekirdek enflasyon göstergelerine ilişkin gelişmeler fiyatlama davranışlarına dair risk oluşturmaktadır" denildi.

Çekirdek enflasyonu en yalın haliyle "Enflasyonun geçici veya bir defaya mahsus etkilerden arındırılmış kalıcı kısmı" olarak nitelemek gerekiyor.

Dolayısıyla Merkez Bankası da enflasyonun kalıcı olacağından ve bunun fiyatlama davranışları üstünde belirgin bir risk oluşturacağından kaygı duyuyor.

Bir bakışta üç yılın ekonomik göstergeleri

		Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Tem.	Ağus.	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
TÜFE (Aylık) (% değ.)	2015	1.10	0.71	1.19	1.63	0.56	-0.51	0.09	0.40	0.89	1.55	0.67	0.21
	2016	1.82	-0.02	-0.04	0.78	0.58	0.47	1.16	-0.29	0.18	1.44	0.52	1.64
	2017	2.46	0.81	1.02	1.31	0.45	-0.27	0.15	0.52				
Yİ-ÜFE (Aylık) (% değ.)	2015	7.24	7.55	7.61	7.91	8.09	7.20	6.81	7.14	7.95	7.58	8.10	8.81
	2016	9.58	8.78	7.46	6.57	6.58	7.64	8.79	8.05	7.28	7.16	7.00	8.53
	2017	9.22	10.13	11.29	11.87	11.72	10.90	9.79	10.68				
İhracat (Aylık) (milyon $)	2015	12,302	12,232	12,520	13,349	11,080	11,950	11,129	11,022	11,582	13,240	11,682	11,751
	2016	9,546	12,366	12,758	11,950	12,099	12,864	9,850	11,831	10,902	12,796	12,787	12,781
	2017	11,252	12,094	14,477	12,866	13,592	13,140	12,641					
İthalat (Aylık) (milyon $)	2015	16,646	16,941	18,726	18,373	17,869	18,199	18,225	15,969	15,403	16,918	15,973	17,992
	2016	13,453	15,578	17,766	16,188	17,197	19,476	14,695	16,614	15,298	17,009	16,935	18,410
	2017	15,592	15,826	19,018	17,788	20,923	19,176	21,484					
Cari denge (milyon $)	2015	-2,453	-3,343	-4,776	-3,873	-4,242	-3,212	-3,133	284	206	-321	-2,203	-5,052
	2016	-2,198	-1,962	-3,723	-3,081	-3,121	-4,965	-2,435	-1,409	-1,593	-1,606	-2,222	-4,324
	2017	-2,540	-2,430	-2,993	-3,735	-5,337	-3,802	-5,121					
İç borç stoku (milyar ₺)	2015	416.9	421.2	423.2	428.5	429.4	430.2	434.4	435.0	438.2	438.2	439.5	440.1
	2016	443.1	444.1	448.2	449.4	452.3	453.3	455.3	458.4	463.1	465.0	468.2	468.6
	2017	473.5	478.6	483.3	486.9	490.2	495.3	504.6					
Sabit faizli iç borçlanmanın ortalama maliyeti (%)	2015	7.83	8.06	8.20	9.70	9.64	9.85	9.63	10.47	11.33	10.84	10.26	10.93
	2016	11.14	10.95	10.13	9.56	9.63	9.32	9.11	9.73	9.25	9.66	10.66	11.42
	2017	11.33	11.10	11.42	10.92	11.23	10.79	11.00	11.03				
Bütçe geliri (Aylık) (milyon ₺)	2015	40,109	40,153	32,918	42,971	41,752	39,561	40,103	42,784	33,837	43,797	43,807	40,987
	2016	46,720	44,724	40,269	49,706	49,515	44,067	42,543	50,865	36,076	43,365	60,732	45,849
	2017	58,778	46,898	39,059	53,042	57,486	43,937	52,466	56,987				
Bütçe gideri (Aylık) (milyon ₺)	2015	36,342	42,511	39,761	41,597	40,113	36,338	45,506	37,546	47,937	36,562	43,009	59,083
	2016	42,521	42,308	46,838	44,348	45,853	51,983	42,414	47,273	52,982	43,469	50,712	72,987
	2017	47,347	53,739	58,571	56,000	51,100	57,678	51,540	57,861				
Reel kur end. (TÜFE'ye göre) (2003=100)	2015	107.67	104.62	102.95	101.31	99.83	97.60	98.98	94.56	90.51	93.69	98.61	97.49
	2016	98.59	99.74	100.67	101.52	98.92	100.18	100.92	99.65	99.77	98.30	95.10	92.02
	2017	87.54	88.72	89.28	90.11	91.42	91.47	89.45	89.71				
Aylık Ort. $ (₺)	2015	2.3283	2.4552	2.5838	2.6481	2.6461	2.7019	2.6946	2.8456	3.0027	2.9296	2.8713	2.9172
	2016	3.0070	2.9407	2.8917	2.8347	2.9266	2.9170	2.9576	2.9629	2.9601	3.0679	3.2675	3.4889
	2017	3.7349	3.6724	3.6659	3.6538	3.5639	3.5190	3.5599	3.5125				
Aylık Ort.Euro (₺)	2015	2.7162	2.7899	2.8047	2.8534	2.9551	3.0289	2.9710	3.1672	3.3749	3.2986	3.0894	3.1697
	2016	3.2669	3.2628	3.2063	3.2134	3.3147	3.2774	3.2710	3.3207	3.3165	3.3866	3.5344	3.6813
	2017	3.9655	3.9110	3.9158	3.9101	3.9324	3.9487	4.0914	4.1436				
Mevduat (Milyar ₺)	2015	607.8	621.4	622.4	628.6	615.3	627.3	646.6	628.7	625.0	633.1	649.3	665.1
	2016	670.3	681.1	678.2	679.3	710.9	715.3	733.3	744.7	759.1	773.5	779.2	786.7
	2017	793.5	766.3	783.1	787.3	816.6	819.2	836.3	834.8				
DTH (Milyar $)	2015	128.9	131.5	133.6	133.4	144.0	148.9	144.3	146.3	146.1	149.8	147.1	145.6
	2016	140.1	144.8	151.4	154.0	146.8	149.5	138.6	142.4	137.9	135.8	135.9	137.4
	2017	134.9	140.7	144.3	151.2	152.6	153.9	151.3	155.6				
Kredi (Milyar ₺)	2015	1,081.2	1,108.6	1,132.3	1,157.3	1,174.6	1,196.4	1,230.7	1,247.7	1,262.8	1,260.5	1,259.5	1,267.3
	2016	1,282.4	1,294.1	1,286.9	1,298.2	1,327.9	1,331.9	1,354.8	1,360.5	1,378.1	1,392.7	1,442.1	1,458.3
	2017	1,525.1	1,497.4	1,550.3	1,576.6	1,606.4	1,622.6	1,633.4	1,644.7				
Tük.kredileri (Milyar ₺)	2015	270.7	273.4	277.9	279.8	282.3	284.8	286.8	288.8	288.8	288.2	288.2	289.8
	2016	290.4	291.5	293.1	295.6	297.6	300.1	300.7	302.3	306.2	310.9	315.9	322.6
	2017	324.9	328.8	336.1	341.4	345.7	351.1	356.7	362.7				
Kredi kartları (Milyar ₺)	2015	84.2	83.2	83.2	83.9	86.2	86.5	88.9	89.0	91.0	90.5	89.8	90.8
	2016	91.4	91.4	91.2	93.5	94.0	95.1	95.5	97.0	99.2	98.3	98.4	100.2
	2017	99.7	100.3	101.6	100.6	101.8	103.7	105.1	110.0				
San.ür.ende.değ. (%) (Arındırılmamış endekse göre)	2015	-2.2	0.8	4.8	3.8	0.3	6.7	1.3	8.2	-7.9	14.7	3.7	4.5
	2016	3.6	8.7	4.7	0.7	7.2	1.2	-8.4	2.8	-4.1	0.3	4.7	1.3
	2017	4.2	-1.7	2.5	6.0	4.1	-3.6	25.6					
San.ür.ende.değ. (%) (Arındırılmış endekse göre)	2015	-2.0	0.9	4.6	3.8	2.4	4.6	0.0	6.9	1.5	4.2	3.5	4.6
	2016	5.8	5.8	2.6	0.8	5.5	1.3	-4.3	2.0	-2.9	2.2	2.6	1.6
	2017	2.6	1.0	2.6	6.7	3.5	3.4	14.5					
Protestolu senet (Milyon ₺)	2015	794.7	712.8	680.5	714.5	664.8	757.9	984.6	776.8	914.8	902.0	947.0	1,230.3
	2016	942.0	739.9	815.5	881.7	883.5	916.2	1,247.6	995.0	1,096.9	1,032.6	1,134.6	1,602.6
	2017	1,297.8	906.9	892.2	1,033.9	926.2	929.9	1,093.3					
Dış borç öde. (Milyon $)	2015	915	492	3,566	929	475	356	761	434	903	300	329	589
	2016	1,287	491	2,146	675	568	415	576	449	2,712	585	498	581
	2017	701	2,092	691	744	679	419	2,813	536				

GSYH (% değişim) (2009 bazlı yeni seriye göre)

	2017	2016	2015	2014
Birinci çeyrek	5.2	4.8	3.6	8.7
İkinci çeyrek	5.1	4.9	7.2	2.9
Üçüncü çeyrek		-0.8	5.8	3.7
Dördüncü çeyrek		4.2	7.5	5.9
Yıllık		3.2	6.1	5.2

Fiyatlar (% değişim)

TÜFE	2017	2016
.Ağustos	0.52	-0.29
.Sekiz aylık	6.60	4.53
.Yıllık	10.68	8.05
.Yıllık ortalama	9.66	7.98

Yİ-ÜFE	2017	2016
.Ağustos	0.85	0.08
.Sekiz aylık	9.52	3.49
.Yıllık	16.34	3.03
.Yıllık ortalama	12.05	4.51

Dış Ticaret (Milyon $)

	2017	2016	Değ.(%)
Temmuz			
. İhracat	12,641	9,850	28.34
. İthalat	21,484	14,695	46.20
. Açık	-8,843	-4,845	82.52
.İhracat/ithalat (%)	58.8	67.0	
Ocak-Temmuz			
. İhracat	90,061	81,434	10.59
. İthalat	129,807	114,353	13.51
. Açık	-39,746	-32,919	20.74
.İhracat/ithalat (%)	69.4	71.2	
Yıllık (Temmuz itibarıyla)			
. İhracat	151,159	140,710	7.43
. İthalat	214,073	196,608	8.88
. Açık	-62,914	-55,898	12.55
.İhracat/ithalat (%)	70.6	71.6	

Cari İşlemler Dengesi (Milyon $) (Ocak-Temmuz)

	2017	2016	Değ.(%)
Cari işlemler dengesi	-25,958	-21,485	20.8
Döviz geliri	120,786	110,071	9.7
. İhracat	95,132	85,763	10.9
. Seyahat	10,163	9,637	5.5
. Faiz	1,364	1,191	14.5
. Diğer	14,127	13,480	4.8
Döviz gideri	146,744	131,556	11.5
. İthalat	124,857	109,858	13.7
. Seyahat	2,577	3,305	-22.0
. Faiz	3,428	3,210	6.8
. Diğer	15,882	15,183	4.6
Cari işlemler dengesi (Milyon $ Temmuz itibarıyla yıllık)	-37,112	-28,571	29.9

Merkez Bankası Döviz Rezervi (Milyon $)

	8/9/2017	9/9/2016	Değişim (%)
TOPLAM	113,305	123,443	-8.21
.Döviz rezervi	91,975	104,712	-12.16
.Altın	21,330	18,731	13.88

Reel Kur Endeksi (2003=100) (TÜFE'ye göre)

Ağustos 10	120.81	Ağustos 14	103.11
Ağustos 11	98.40	Ağustos 15	94.56
Ağustos 12	110.77	Ağustos 16	99.65
Ağustos 13	104.88	Ağustos 17	89.71

Merkezi Yönetim Bütçesi (Milyon ₺) (Ocak-Ağustos)

	2017	2016	Değ.(%)
. Gelir	351,665	368,409	-4.54
. Harcama	375,975	363,539	3.42
. Denge	-24,310	4,870	
. Faiz dışı denge	12,994	40,307	-67.76

İç Borç Stoku (Milyar ₺)

	2017	2016	Değ.(%)
Temmuz	504.6	455.3	10.83

Yurtiçindekilerin Toplam ₺ Mevduatı (Bin ₺)

	8/9/2017	9/9/2016	Değ. (%)
Toplam	818,933,739	745,162,262	9.90
. Vadesiz	154,662,546	149,953,616	3.14
. Vadeli	664,271,193	595,208,646	11.60

Yurtiçi Yerleşiklere Ait DTH (Milyon $)

	8/9/2017	9/9/2016	Değ. (%)
. Toplam	156,431	141,563	10.50
. ABD Doları	103,390	89,337	15.73
. Euro (Dolar karşılığı)	45,296	46,376	-2.33
. Diğer dövizler (dolar karşılığı)	2,881	2,878	0.10
. Kıymetli madenler depo hesapları (dolar karşılığı)	4,864	2,972	63.66

Mevduatın Vade Dağılımı (Bin ₺)

	31/8/2017	2/9/2016	Değ. (%)
a- ₺ mevduat	855,019,170	765,206,493	11.74
. Vadesiz ve yedi gün ihbarlı	167,669,252	136,735,997	22.62
. Bir ay vadeli	111,097,554	109,677,098	1.30
. Üç ay vadeli	494,947,667	448,868,735	10.27
. Altı ay vadeli	40,301,646	40,923,297	-1.52
. Bir yıla kadar ve daha uzun vadeli	41,003,051	29,001,366	41.38
b-Yabancı para mevduat	700,108,616	538,229,586	30.08
. Vadesiz ve yedi gün ihbarlı	150,211,067	101,038,841	48.67
. Bir ay vadeli	81,514,923	69,477,171	17.33
. Üç ay vadeli	340,845,237	256,661,375	32.80
. Altı ay vadeli	43,068,784	35,076,082	22.79
. Bir yıla kadar ve daha uzun vadeli	84,468,605	75,976,117	11.18

Mevduat Bankaları Kredileri (Bin ₺)

	8/9/2017	9/9/2016	Değ. (%)
Toplam	1,651,519,273	1,361,896,826	21.27
Yurtiçi krediler	1,636,723,978	1,350,189,675	21.22
.₺ krediler	1,202,214,412	973,124,485	23.54
.Yabancı para krediler	434,509,566	377,065,190	15.23
Yurtdışı krediler	14,795,295	11,707,151	26.38

Tüketici Kredileri ve Kredi Kartları (Bin ₺)

	8/9/2017	9/9/2016	Değ.(%)
Tüketici Kredileri ve Kredi Kartları	471,374,197	401,764,933	17.33
. Tüketici kredileri	364,126,328	303,048,355	20.15
Konut	172,282,241	142,433,740	20.96
Taşıt	5,812,347	5,682,876	2.28
Diğer	186,031,740	154,931,739	20.07
.Kredi kartları	107,247,869	98,716,578	8.64
Tasfiye olunacak			
. Tüketici kredileri	11,290,652	11,420,527	-1.14
. Kredi kartları	7,894,898	8,056,129	-2.00

Repo Hacmi (Bin ₺)

	8/9/2017	9/9/2016	Değ. (%)
. Müşterilerle yapılan	2,345,208	2,300,752	1.93
. Mali kuruluşlar arasında yapılan	9,154,775	36,009,040	-74.58

Ağırlıklı Ortalama Mevduat Faiz Oranları (Temmuz 2017)

TL mevduata uygulanan faiz (%)		ABD Doları mevduata uygulanan faiz (%)		Euro mevduata uygulanan faiz (%)	
. Bir aya kadar vadeli	11.15	. Bir aya kadar vadeli	2.10	. Bir aya kadar vadeli	1.06
. Üç aya kadar vadeli	13.17	. Üç aya kadar vadeli	3.30	. Üç aya kadar vadeli	1.55
. Altı aya kadar vadeli	13.53	. Altı aya kadar vadeli	3.54	. Altı aya kadar vadeli	1.39
. Bir yıla kadar vadeli	12.90	. Bir yıla kadar vadeli	2.98	. Bir yıla kadar vadeli	1.45

Para Arzı (Bin ₺)

	8/9/2017	9/9/2016	Değ. (%)
M1	414,979,869	369,566,546	12.29
DOLAŞIMDAKİ PARA	**121,726,703**	**126,213,109**	**-3.55**
Dolaşıma Çıkan Banknot + Madeni Para	134,823,434	142,734,805	-5.54
Banka Kasaları (-)	13,096,731	16,521,696	-20.73
VADESİZ MEVDUAT (TL)	**155,690,620**	**152,140,209**	**2.33**
Mevduat Bankaları	144,273,779	141,964,631	1.63
Katılım Bankaları	11,405,796	10,163,248	12.23
TCMB	11,045	12,330	-10.42
VADESİZ MEVDUAT (YP)	**137,562,546**	**91,213,228**	**50.81**
Mevduat Bankaları	124,953,120	83,568,773	49.52
Katılım Bankaları	12,603,174	7,638,037	65.01
TCMB	6,252	6,418	-2.59
M2	1,518,301,126	1,318,420,948	15.16
VADELİ MEVDUAT (TL)	**672,537,599**	**603,915,874**	**11.36**
Mevduat Bankaları	634,374,321	573,049,820	10.70
Katılım Bankaları	38,163,278	30,866,054	23.64
TCMB	-	-	
VADELİ MEVDUAT (YP)	**430,783,658**	**344,938,528**	**24.89**
Mevduat Bankaları	405,280,964	326,728,698	24.04
Katılım Bankaları	25,502,694	18,209,830	40.05
TCMB	-	-	
M3	1,566,200,199	1,362,769,794	14.93
REPO	**6,282,900**	**6,550,055**	**-4.08**
PARA PİYASASI FONLARI (B TİPİ LİKİT FONLAR)	12,888,035	12,717,309	1.34
İHRAÇ EDİLEN MENKUL DEĞERLER	28,728,138	25,081,482	14.54

İşsizlik Verileri (Haziran 2017 itibarıyla)

	Toplam	Erkek	Kadın
. 15 ve daha yukarı yaşta nüfus (Bin kişi)	59,855	29,629	30,226
. İşgücü (Bin kişi)	31,954	21,642	10,312
...İstihdam (Bin kişi)	28,703	19,783	8,920
...İşsiz (Bin kişi)	3,251	1,858	1,393
. İşsizlik oranı (%)	10.2	8.6	13.5
. Tarım dışı işsizlik oranı (%)	12.2	9.9	18.0
. Genç nüfusta (15-24 yaş) işsizlik oranı (%)	20.6	17.2	26.8

Tüketici Güven Endeksi*

	Ağustos 17	Temmuz 17	Değ.(%)
Tüketici Güven Endeksi	71.1	71.3	-0.28
.Hanenin maddi durum beklentisi	91.9	91.9	0.00
.Genel ekonomik durum beklentisi	97.9	95.7	2.30
.İşsiz sayısı beklentisi (**)	72.4	74.4	-2.69
.Tasarruf etme ihtimali	22.4	23.3	-3.86

(*)Beklentiler gelecek 12 aylık dönem için sorgulanıyor.
(**)Söz konusu endeksin artması, işsiz sayısı beklentisinde azalışı, azalması ise işsiz sayısı beklentisinde artışı gösteriyor.

İmalat Sanayi Kapasite Kullanım Oranı (%)

	2017	2016
.Ağustos	78.8	76.3

Sanayi Üretimi Değişimi (%)

	Temmuz 2017	Temmuz 2016
.Arındırılmamış endekse göre (yıllık)	25.6	-8.4
.Takvim etkisinden arındırılmış endekse göre (yıllık)	14.5	-4.3
.Mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış endekse göre (bir önceki aya göre)	2.3	-7.3

Yatırım Teşvikleri Belgeleri (Milyon ₺) (Ocak-Temmuz)

	2017	2016	Değ.(%)
.Enerji	18,767	19,437	-3.4
.Hizmetler	18,758	31,488	-40.4
.İmalat	19,853	16,043	23.7
.Madencilik	1,367	3,509	-61.0
Toplam	58,745	70,477	-16.6

Şirket Kuruluşları (Ocak-Ağustos)

	2017	2016	Değ. (%)
. Kurulan	48,087	44,347	8.43
. Kapanan	8,206	6,417	27.88

İnşaat Ruhsatı ve Yapı Kullanma İzin Belgesi

Daire sayısı (Ocak-Haziran)	2017	2016	Değ.(%)
. Ruhsat	620,182	510,045	21.59
. Yapı kullanma izin belgesi	384,322	352,669	8.98

Protestolu Senetler (Ocak-Temmuz)

	2017	2016	Değ.(%)
. Adet	541,288	572,748	-5.49
. Tutar (Bin TL)	7,080,105	6,426,406	10.17

Turist Sayısı

	2017	2016	Değ.(%)
Ocak-Temmuz	17,325,410	14,208,428	21.94

Dış Borç Anapara ve Faiz Ödemesi (Milyon $) (Ocak-Ağustos)

	2017	2016	Değ.(%)
Toplam	8,676	6,605	31.36
. Kamu	8,567	6,369	34.51
. Merkez Bankası	109	236	-53.81

DIŞ BORÇ STOKU (Milyon $)

	2017 1.Ç.	2016	2015	2014	2013
Türkiye brüt dış borç stoku (toplam)	412,375	404,890	395,862	401,728	389,684
Kısa vadeli	102,236	98,009	101,880	131,565	130,291
Uzun vadeli	310,139	306,881	293,982	270,163	259,393
Kamu sektörü (toplam)	122,874	119,715	113,097	117,687	115,945
Kısa vadeli	16,515	16,279	14,550	17,866	17,605
Uzun vadeli	106,359	103,436	98,547	99,821	98,340
TCMB (toplam)	809	821	1,327	2,484	5,234
Kısa vadeli	108	110	176	342	833
Uzun vadeli	701	711	1,151	2,142	4,401
Özel sektör (toplam)	288,692	284,354	281,437	281,557	268,505
Kısa vadeli	85,613	81,620	87,154	113,357	111,853
Uzun vadeli	203,079	202,734	194,283	168,200	156,652
ÖNCEKİ DÖNEME GÖRE FARK (Milyon Dolar)					
Türkiye brüt dış borç stoku (toplam)	7,485	9,029	-5,866	12,043	50,190
Kısa vadeli	4,227	-3,871	-29,685	1,274	30,136
Uzun vadeli	3,258	12,900	23,819	10,769	20,054
Kamu sektörü (toplam)	3,159	6,617	-4,589	1,742	11,922
Kısa vadeli	236	1,729	-3,316	261	6,565
Uzun vadeli	2,923	4,888	-1,273	1,481	5,357
TCMB (toplam)	-12	-506	-1,156	-2,750	-1,854
Kısa vadeli	-2	-66	-166	-491	-203
Uzun vadeli	-10	-440	-990	-2,259	-1,651
Özel sektör (toplam)	4,338	2,917	-120	13,052	40,122
Kısa vadeli	3,993	-5,534	-26,203	1,504	23,774
Uzun vadeli	345	8,451	26,083	11,548	16,348
ÖNCEKİ DÖNEME GÖRE DEĞİŞİM (Yüzde)					
Türkiye brüt dış borç stoku (toplam)	1.8	2.3	-1.5	3.1	14.8
Kısa vadeli	4.3	-3.8	-22.6	1.0	30.1
Uzun vadeli	1.1	4.4	8.8	4.2	8.4
Kamu sektörü (toplam)	2.6	5.9	-3.9	1.5	11.5
Kısa vadeli	1.4	11.9	-18.6	1.5	59.5
Uzun vadeli	2.8	5.0	-1.3	1.5	5.8
TCMB (toplam)	-1.4	-38.1	-46.6	-52.5	-26.2
Kısa vadeli	-1.8	-37.5	-48.5	-58.9	-19.6
Uzun vadeli	-1.4	-38.2	-46.2	-51.3	-27.3
Özel sektör (toplam)	1.5	1.0	0.0	4.9	17.6
Kısa vadeli	4.9	-6.3	-23.1	1.3	27.0
Uzun vadeli	0.2	4.4	15.5	7.4	11.7